

Інститут літератури НАН України ім. Т.Шевченка репрезентували *Е.Соловей* з доповіддю “Доля поета як явище культури: українські варіанти”, *Н.Лисенко-Єржиківська* (“Україніка на сторінках паризької “Культури”), *Р.Мовчан* (“Новий горизонт української літератури в навчальних закладах сучасної України, або зміна канону української класики”), *Л.Тарнашинська* (“В.Гомбрович та І.Драч: митець і політика”), *І.Арендаренко* (“Орієнтал очима слов’янських письменників доби романтизму”).

Тематика виголошених на конференції доповідей була надзвичайно широка, вона охоплювала проблеми давньої української і новітньої модерної та постмодерної літератури, а також особливості її вивчення у навчальних закладах різних типів: “Сучасна українська література: в пошуках нової ідентичності” *Я.Поліщука* (Краків), “Танець і рух у поезії Б.-І.Антонича” *А.Ксеніча* (Зелена Гура), “Художня інтерпретація проблем добра і зла як модус філософічності сучасної української історичної прози” *Л.Ромашенко* (Черкаси), “Шлях від греків до варягів (скандинавські поетичні мандрівки Євгена Маланюка)” *А.Вонторського* (Щецін), “Азіатський ренесанс” *Миколи Хвильового* чи нова концепція українського месіанізму” *А.Новацького* (Люблін), “Гра з міфом: “Енеїда” Івана Котляревського” *Е.Паплі* (Краків), “Танець під знаком Діоніса у прозі Михайла Яцківа (“Вечерниці Романа Ничасенка”)” *А.Матусяк* (Вроцлав), “Містицизм в українській прозі ХХ століття” *І.Набитовича* (Люблін-Дрогобич), “Дві моделі Європи в історико-культурному контексті раннього українського модернізму” *Г.Корбич* (Познань), “Київ — другий Єрусалим (образ міста в руському письменстві першої половини ХVII століття)” *Т.Годана* (Краків), “Українські переклади Святого Письма” в ХХ столітті” *П.Южвікевича* (Вроцлав), “Вічні теми літератури як об’єкт деконструкції в сучасному письмі” *В.Костюка* (Київ), “Фольклор у дискурсі тожсамості в українській культурологічній рефлексії (ХVIII–ХІХ ст.)” *А.Урсуленко* (Вроцлав), “Міф раю у творчості Тадеуша Новака” *І.Фрис* (Львів), “Вітчизна, мова і традиція у творчості білоруського *net* покоління” *К.Бортновської* (Варшава), “Модуси сповідальності в “Щоденнику” В.Гомбровича” *Ю.Осадчої* (Київ).

На конференції була відчутна влада компаративістської методики, у порівняльному аспекті спрямовані доповіді “Еллінський міф” Євгена Маланюка в контексті інших моделей культури (сарматизму, скіфізму)” *Е.Циховської* (Київ), “Образ міста в українській, російській та польській літературах першої половини ХХ століття” *Я.Цимбал* (Київ), “Концепти “готики” і “бароко” в поезії українських еміграційних неоромантиків (вісниківців): їхня подібність і відмінність у ліриці польських поетів-скамандрів” *О.Багана* (Дрогобич), “Камінний господар” Лесі Українки в контексті європейської донжуаніани” *М.Южвікевич* (Люблін), “Міфологізована земля дитинства у творчості Богдана-Ігоря Антонича та Федеріко Гарсія Лорки” *О.Чернявської* (Люблін), “Лесь Курбас та Микола Куліш у творчих взаємозв’язках” *Т.Борко* (Миколаїв), “Код Атлантиди в прозі Б.Шульца і В.Підмогильного” *О.Харлан* (Бердянськ).

Робота конференції виходила за межі офіційного формату. Вона довела, що Інститут слов’янської філології Вроцлавського університету — це потужний сучасний науковий центр, де здійснюється багатовекторне дослідження проблем розвитку слов’янських літератур, у тому числі й української як повноцінної складової світового літературного процесу.

м. Черкаси

Людмила Ромашенко

НА СЛАВІСТИЧНИХ ОРБИТАХ: УКРАЇНА – ЯПОНІЯ

Назустріч ХІV Міжнародному конгресу славистів (Македонія, Охрид, 2008 р.) у Київському славістичному університеті з ініціативи Українського комітету славистів 31 жовтня 2005 р. відбувся Міжнародний круглий стіл на тему “Україна — художній світ слов’ян — Японія”, в якому взяли участь учені-слависти (болгаристи, богемісти, полоністи, сербісти, україністи, русисти), культурологи, студенти вузів України та студенти Токійського університету “Софія” на чолі з професором С.Мурата. Розглядалися актуальні проблеми славистики, перспективи і розвиток її як міждисциплінарної науки в Україні та Японії, комплексні дослідження художньої культури слов’ян, проблеми художнього перекладу тощо. У центрі уваги учасників творчої зустрічі були такі питання, як діалог культур України та Японії, традиції й сучасність в японській культурі, а також роль Дому Європи в розвитку культурних взаємин між країнами.

З привітальним словом виступив проректор КСУ *В.Кузьменко*. Розглядалися такі теми: “Славістика як міждисциплінарна наука в Україні (підсумок і перспективи розвитку)” (*В.Захаржевська*), “Славістика в КСУ”: болгаристика (*І.Стоянов*), сербістика (*М.Карацуба*), богемістика (*І.Пасемко*), україністика (*Ю.Горідько*), русистика (*Т.Коновалова*) і славістика, русистика в Японії, у Токійському університеті “Софія” (*С.Мурата*), “Комплексне дослідження духовної культури слов’ян” (*І.Юдкін*). Студенти-японісти КНУ поділились “труднощами вивчення японської мови українськими студентами” (*М.Миценко*) й “вивченням японської літератури в КНУ ім. Т.Г.Шевченка” (*О.Копил*), а студенти-слависти філологічного факультету Опольського університету (Польща), які стажуються в КСУ, розповіли про “художній світ слов’ян у сприйнятті іноземних студентів” (*Є.Молинська* та ін).

У зв’язку з підготовкою до XIV Міжнародного конгресу славистів активізуються культурні контакти як в європейському контексті, так і світовому. У цьому аспекті прозвучало слово президента Дому Європи, заснованому українською Академією екологічних наук, *Л.Височинської*. Були заслухані доповіді вчених-славистів: “Російська драматургія поч. XX ст. і роль Маски в ній” (*С.Мурата*), “Концепція Маски в театрі І.Костецького” (*Ю.Горідько*), “Проблеми екології в художньому світі слов’ян XX – поч. XXI ст.” (*В.Захаржевська*).

Відбувся творчий діалог “молодих голосів” – студентів-славистів України та Японії (КСУ й Токійського університету “Софія”). Японські студенти-русисти – майбутні слависти – звернулись у виступах до “російської дитячої літератури – казки” (*Ю.Імандзумі*), до “російського фольклору” (*А.Хічасикава*), “поглядів на російську природу” (*Ю.Окамото*) і “порівняння російського і польського обрядів” (*Ю.Ітабасі*), “російського балету” (*Н.Утіама*), “художньої своєрідності фільмів Тарковського” (*К.Кавамона*), “російських жінок” (*К.Іняда*), “вчення Бахтіна” (*Л.Йокояма*) та ін.

Студенти КСУ досліджували теми “Японські мотиви в поезії українського футуриста М.Семенка” (*О.Пашкевич*), “Символ-архетип Дому в поезії болгарського поета-символіста Д.Дебелянова” (*А.Ярош*), “Єлисавета Багряна і Анна Ахматова – поетичний російсько-болгарський діалог” (*О.Дегтяр*), “Київ у творчості Булгакова” (*А.Рибалко*).

Слід зазначити, що останнім часом в Україні посилюється інтерес до культури Японії, з’явилися переклади романів Ясунарі Кавабата “Країна снігу”, “Тисяча журавлів” (К., 2000) і Кобо Абе “Жінка в пісках” (К., 2004). Останній отримав друге життя на сцені майстерні театрального мистецтва “Сузір’я”. Про творчі зусилля акторів і режисера А.Білоуса, які увінчалися успіхом (премія “Київська пектораль” у номінаціях “кращий спектакль малих форм”, “краща музична концепція спектаклю”) розповіла на круглому столі музичний режисер “Жінки в пісках” *К.Тижнова*. Побачила світ і “Антологія японської поезії. Хайку XVII–XX ст.” (К., 2002) у перекладі І.Бондаренка, викладача японської мови в КНУ; журнал іноземної літератури “Всесвіт” відзначив у 2004 р. “Рік Японії” на своїх сторінках перекладами японської поезії та прози. Своєю чергою 2005 р. в Японії вийшла збірка “Сучасна українська новела” японською мовою, до якої увійшли твори Ю.Винничука, Б.Жолдака, Є.Кононенко та ін.

Дні “Японської осені” в Києві були широко відзначені і в художніх виставках: “Сучасна каліграфія Японії” (Національний художній музей України), “Сестра самурая” – живопис О.Петрової (Музей мистецтв Богдана та Варвари Ханенків), “Японська мініатюра українських митців” (Галерея НЦКЗ).

Отже, творчий діалог художніх культур слов’ян України зі світом набуває нових обертів на шляху до XIV Міжнародного конгресу славистів, на якому буде продовжено творчу розмову вчених-славистів України і Японії, розпочату на попередньому, XIII Міжнародному конгресі славистів (Словенія, осінь 2003 р.).

Вікторія Захаржевська